

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

26 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2020, declarate de reprezentanții legali Mocanu Igor și Arap Lilia, de avocatul Iulian Cașu și inculpații

Mocanu Maxim xxxx;

Arap Ion xxxx.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 27.10.2017 - 27.03.2019,
instanța de apel: 25.04.2019 - 16.12.2020,
instanța de recurs: 22.02.2021 - 26.04.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 27 martie 2019, Mocanu Maxim a fost condamnat în baza art. 187 alin. (4), 79 Cod penal, la 5 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe un termen de *probă* de 4 ani.

Arap Ion a fost condamnat în baza art. 187 alin. (4), 79 Cod penal, la 5 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe un termen de *probă* de 4 ani.

De la Arap Lilia și Mocanu Igor s-a încasat, solidar, în folosul lui Pîntea Igor prejudiciul material în sumă de 142.699 lei.

De la Arap Lilia s-a încasat în beneficiul lui Pîntea Igor prejudiciul moral în mărime de 5000 lei.

De la Mocanu Igor s-a încasat în folosul lui Pîntea Igor prejudiciul moral în mărime de 5000 lei.

De la Arap Lilia și Mocanu Igor s-a încasat, solidar, în beneficiul lui Pîntea Igor cheltuielile de judecată în sumă de 8900 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Arap I., în perioada de timp de la 07.06.2017 până la 11.06.2017, la oră nestabilită de organul de urmărire penală, în urma înțelegerii prelabile cu inculpatul Mocanu M., a.n. xxxx, în repetate rânduri, beneficiind și cunoscând faptul că stăpânii au alt loc permanent de trai și nu se aflau permanent în imobilul dat, *având scop de profit și de sustragere deschisă* a bunurilor altei persoane, aflându-se în or. Xxxx, au pătruns nesancționat în casa lui Pîntea Igor, a.n. xxxx, locuitor al or. Xxxx str. Xxxx, situată pe adresa or. Xxxx str. Xxxx, de unde *a sustras pe ascuns* mai multe bunuri materiale după cum urmează: 1 frigider pentru automobil 12V/220V la prețul de 30560 lei; 2 covoare "Ungheni" la prețul de 4500 lei; o vază mare de cristal la prețul de 1800 lei; șapte modeme-router WIFI la prețul de 400 lei fiecare, 12 radio telefoane la prețul de 200 lei fiecare; o sticlă de "Martini" la prețul de 150 lei; 7 rame foto de argint la prețul de 1016 lei fiecare; 1 set de ștergare la prețul de 1321 lei: 1 set de ștergare la prețul de 976 lei; 1 set de ștergare la prețul de 711 lei; 4 seturi de ștergare la prețul de 1677 lei, 1 set de oale de bucătărie la prețul de 5490 lei; 1 mașină de feliat la prețul de 3700 lei; 1 mașină de curățat încălțăminte la prețul de 1200 lei; 1 pătuc pentru copii la prețul de 2850 lei; 3 pijamale pentru femei la prețul de 650 lei fiecare; 1 lustră la prețul de 5700 lei; 1 ceas "Antic" la prețul de 7600 lei; 1 lampă pentru dormitor la prețul de 1500 lei; 1 set de veselă pentru cafea la prețul de 1200 lei; 3 seruri de veselă la prețul de 1450 lei fiecare; 1 fier de călcat la prețul de 1400 lei; 1 mașină de cafea la prețul de 3151 lei; 1 set de tigăi "Tefal" la prețul de 950 lei; 1 set de linguri, furculițe și cuțite la prețul de 3000 lei; 1 televizor la prețul de 4050 lei, 1 DVD player la prețul de 1000 lei; 1 motoretă pentru copii la prețul de 2450 lei, 2 geaci de piele la prețul de 3700 lei fiecare; 2 cojoace la prețul de 4900 lei fiecare; 1 șubă cu blană la prețul de 7750 lei; 1 aragaz incorporabil la prețul de 6000 lei; 1 costum bărbătesc la prețul de 3000 lei; 2 rochii la prețul de 8000 lei; 1 cojoc la prețul de 4000 lei; 10 tricouri la prețul de 200 lei fiecare; 4 scurte la prețul de 450 lei fiecare; 1 sticlă termos pentru copii la prețul de 100 lei; 1 jucărie pentru brad tip suvenir la prețul de 100 lei. 1 geantă de culoare roșie la prețul de 400 lei; 1 statuie suvenir la prețul de 500 lei; 1 cuptor cu microunde la prețul de 750 lei; 1 cămașă de noapte pentru copii la prețul de 400 lei; 1 icoană la prețul 650 lei; 1 rație; WIFI la prețul de 400 lei; încărcătoare de la ruter la prețul de 700 lei; 1 cămașă pentru femei de culoare roșie la prețul de 500 lei; 3 maiouri la prețul de 200 lei fiecare; 1 centură la prețul de 400 lei; 1 set de linguri la prețul de 60 lei; 2 cuțite de bucătărie la prețul de 150 lei fiecare; 1 pereche de încălțăminte pentru copii la prețul de 120 lei; 1 machinetă pentru cafea la prețul de 200 lei; 1 portmoneu la prețul de 200 lei, cu care s-au ascuns în direcția necunoscută, iar ultima dată, atât Mocanu Maxim cât și Arap Ion, *având asupra sa în fiecare mână câte un cuțit, îmbrăcați în mănuși, cu cagule pe cap și cu măști de tifon pe față, amenințând cu aplicarea violenței și insuflând temerea reală a părții vătămate în propria casă*, prin ce i-a cauzat părții vătămate enunțate o daună în proporții considerabile săvârșită în proporții mari în sumă totală de 150.149,00 lei.

Inculpatul Mocanu M., în perioada de timp de la 07.06.2017 până la 11.06.2017, la oră nestabilită de organul de urmărire penală, în urma înțelegerii prelabile cu Arap. I.,

a.n. xxxx, în repetate rânduri, beneficiind și cunoscând faptul că stăpânii au alt loc permanent de trai și nu se aflau permanent în imobilul dat, *având scop de profit și de sustragere deschisă* a bunurilor altei persoane, aflându-se în or. Xxxx. au pătruns nesancționat în casa lui Pîntea Igor, a.n. xxxx, locuitor al or. Xxxx str. Xxxx, situată pe adresa or. Xxxx str. Xxxx, de unde *a sustras pe ascuns* mai multe bunuri materiale după cum urmează: 1 frigider pentru automobil 12V/220V la prețul de 30560 lei; 2 covoare "Ungheni" la prețul de 4500 lei; o vază mare de cristal la prețul de 1800 lei; șapte modeme-router WIFI la prețul de 400 lei fiecare, 12 radio telefoane la prețul de 200 lei fiecare; o sticlă de "Martini" la prețul de 150 lei; 7 rame foto de argint la prețul de 1016 lei fiecare; 1 set de ștergare la prețul de 1321 lei: 1 set de ștergare la prețul de 976 lei; 1 set de ștergare la prețul de 711 lei; 4 seturi de ștergare la prețul de 1677 lei, 1 set de oale de bucătărie la prețul de 5490 lei; 1 mașină de feliat la prețul de 3700 lei; 1 mașină de curățat încălțăminte la prețul de 1200 lei; 1 pătuc pentru copii la prețul de 2850 lei; 3 pijamale pentru femei la prețul de 650 lei fiecare; 1 lustră la prețul de 5700 lei; 1 ceas "Antic" la prețul de 7600 lei; 1 lampă pentru dormitor la prețul de 1500 lei; 1 set de veselă pentru cafea la prețul de 1200 lei; 3 seruri de veselă la prețul de 1450 lei fiecare; 1 fier de călcat la prețul de 1400 lei; 1 mașină de cafea la prețul de 3151 lei; 1 set de tigăi "Tefal" la prețul de 950 lei; 1 set de linguri, furculițe și cuțite la prețul de 3000 lei: 1 televizor la prețul de 4050 lei, 1 DVD player la prețul de 1000 lei; 1 motoretă pentru copii la prețul de 2450 lei, 2 geaci de piele la prețul de 3700 lei fiecare; 2 cojoace la prețul de 4900 lei fiecare; 1 șubă cu blană la prețul de 7750 lei: 1 aragaz incorporabil la prețul de 6000 lei: 1 costum bărbătesc la prețul de 3000 lei: 2 rochii la prețul de 8000 lei: 1 cojoc la prețul de 4000 lei: 10 tricouri la prețul de 200 lei fiecare; 4 scurte la prețul de 450 lei fiecare; 1 sticlă termos pentru copii la prețul de 100 lei; 1 jucărie pentru brad tip suvenir la prețul de 100 lei. 1 geantă de culoare roșie la prețul de 400 lei; 1 statuie suvenir la prețul de 500 lei; 1 cuptor cu microunde la prețul de 750 lei; 1 cămașă de noapte pentru copii la prețul de 400 lei; 1 icoană la prețul 650 lei; 1 rației; WIFI la prețul de 400 lei; încărcătoare de la ruter la prețul de 700 lei; 1 cămașă pentru femei de culoare roșie la prețul de 500 lei; 3 maiouri la prețul de 200 lei fiecare; 1 centură la prețul de 400 lei; 1 set de linguri la prețul de 60 lei; 2 cuțite de bucătărie la prețul de 150 lei fiecare; 1 pereche de încălțăminte pentru copii la prețul de 120 lei; 1 machinetă pentru cafea la prețul de 200 lei; 1 portmoneu la prețul de 200 lei, cu care s-au ascuns în direcția necunoscută, iar ultima dată, atât Mocanu Maxim cât și Arap Ion, având asupra sa în fiecare mână câte un cuțit, îmbrăcați în mănuși, cu cagule pe cap și cu măști de tifon pe față, amenințând cu aplicarea violenței și insuflând temerea reală a părții vătămate în propria casă, prin ce i-a cauzat părții vătămate enunțate o daună în proporții considerabile săvârșită în proporții mari în sumă totală de 150.149,00 lei.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza *art. 187 alin. (4)* Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, de două sau mai multe persoane, de o persoană mascată, deghizată și travestită, prin pătrundere în încăpere, cu amenințarea aplicării violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții *considerabile*, săvârșite *în proporții mari*.

Instanța a reținut că inculpații și-au recunoscut vina parțial, declarând că, în casa lui Pîntea Igor au fost împreună, au luat lucruri, dar suma nu o recunosc, deoarece bunurile pe care le-au luat, valorau la 5000-8000 lei. Despre restul bunurilor nu cunosc nimic.

Totodată, vinovăția acestora este demonstrată integral prin probele administrate și acțiunile lor urmează a fi încadrate în baza art. 187 alin. (4) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, de două sau mai multe persoane, de o persoană mascată, deghizată și travestită, prin pătrundere în încăpere, cu amenințarea aplicării violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, săvârșită în proporții mari.

Nu pot fi admise afirmațiile inculpaților că au sustras bunurile pe ascuns, deoarece la momentul reținerii, ultimii s-au ascuns la balconul casei, dar în rucsacurile ambilor, conform procesului verbal de cercetare la fața locului din 11.06.2017, au fost depistate bunuri ce aparțin părții vătămate - o cămașă de culoare roșie, trei maiouri, o pereche de încălțăminte pentru femei, o centură, un set din lemn de veselă, 2 cuțite de bucătărie.

Ca sustragere deschisă a bunurilor altei persoane, prevăzută de art.187 Cod penal (jaf), se consideră fapta ce se derulează în prezența proprietarului sau altui posesor, ori în prezența unor persoane străine, făptuitorul fiind conștient ca persoanele prezente înțeleg caracterul ilegal al acțiunilor lui, indiferent de faptul că ele au întreprins ori nu careva măsuri de curmare a acestor acțiuni.

Acțiunile inițiate ca furt, însă care n-au fost duse până la capăt, din cauza că au fost descoperite de către victimă sau de alte persoane, dar neținându-se cont de aceasta au fost prelungite de către infractor cu scopul însușirii bunurilor sau reținerii lor, se încadrează în infracțiunea de jaf.

De asemenea, nu pot fi reținute nici afirmațiile că numai o singură dată au luat bunuri, deoarece, conform procesului-verbal de cercetare la fața locului, au fost depistate bunurile sustrate în locul unde inculpații au indicat că le-au depozitat.

Nu pot fi reținute nici argumentele că inculpații au comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) Cod penal, deoarece, au fost reținute două persoane mascate, deghizate (aveau căciuli, mănuși, mască pe față), prin pătrundere în locuință, cu amenințarea aplicării violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei (ambii aveau cuțite în mâini, un toporaș de bucătărie, în rucsac la Arap I. fiind depistat încă un cuțit), partea vătămată a reușit să arunce un alt cuțit și un toporaș din mâinile inculpaților în timpul reținerii, un cuțit pentru bucătărie peste gard la vecini, partea vătămată fiind singură - semne ce sunt caracteristice infracțiunii de jaf.

3. Procurorul în Procuratura raionului Drochia, Oleg Rusu, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 187 alin. (4) Cod penal, fără aplicarea prevederilor art. 79 și 90 Cod penal.

Apelantul a invocat că inculpații se învinuiesc de comiterea unei infracțiuni grave, ei recunoscând doar parțial vinovăția.

La aplicarea pedepsei, nu s-a luat în calcul că inculpații au comis infracțiunea cu aplicarea măștilor, mănușilor și a cuțitelor, fiind surprinși de partea vătămată în momentul sustragerii, fapt care a pus în pericol viața și sănătatea ultimei, deoarece integritatea corporală a acestuia miraculos nu a avut de suferit de pe urma acțiunilor date.

La fel, nu s-a luat în calcul nici faptul că inculpații nu au restituit prejudiciul material părții vătămate până la pronunțarea sentinței, fiind obligat acuzatorul de stat de a solicita menținerea sechestrului pe bunurile acestora și a reprezentanților lor legali, în vederea asigurării recuperării prejudiciului material.

Astfel, aplicarea art. 79 și 90 Cod penal este una neîntemeiată, iar pedeapsa aplicată inculpaților este prea blândă și nu corespunde proporționalității faptelor infracționale comise.

Totodată, deși minoratul poate fi catalogat ca circumstanță excepțională, nu s-a observat căința sinceră din partea inculpaților și contribuirea lor activă la descoperirea infracțiunii.

3.1. Procurorul în procuratura de circumscripție Bălți, Elena Lisnic, a declarat apel suplimentar, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 187 alin. (4), 79 Cod penal, la pedeapsă de câte 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori.

Apelanta a invocat că acuzatorul de stat Oleg Rusu, neluând în considerație prevederile art. 75 Cod penal, eronat și pripit a solicitat de a stabili inculpaților pedeapsă fără aplicarea art. 79 Cod penal, neindicând limita pedepsei solicitate și care ar duce la realizarea scopului urmărit de legea penală prin prisma art. 61 Cod penal.

Or, art. 79 alin. (1) Cod penal stipulează, că minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea, se consideră circumstanță excepțională.

Deci, instanța de fond corect și întemeiat a aplicat în privința inculpaților dispozițiile art. 79 Cod penal, luând în considerație că la momentul comiterii infracțiunii, nu au atins vârsta de 18 ani.

3.2. Au declarat apeluri și avocatul Iulian Cașu, reprezentanții legali a-i inculpaților minori, Nisterenco Tatiana și Arap Lilia, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă penală și aplicarea unei măsuri de constrângere cu caracter educativ, prevăzute de art. 104 Cod penal, cu respingerea integrală a acțiunii civile.

Apelanții au invocat că, acțiunile inculpaților nu au fost încadrate juridic corect, deoarece din materialele cauzei reiese că aceștia au comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. 2) lit. b), c) Cod penal.

Ori, infracțiunea a fost comisă pe ascuns, iar valoarea bunurilor sustrase constituie 5000 lei, conform declarațiilor părții vătămate.

Mai mult, inculpații au fost prinși în flagrant și bunurile sustrase au fost restituite integral părții vătămate.

Conform art. 104 Cod penal, persoanelor eliberate de răspundere penală în conformitate cu art. 54 sau de pedeapsă penală în conformitate cu art. 93 li se aplică măsuri de constrângere cu caracter educativ - încredințarea minorului pentru supravegherea părinților.

Instanța de fond a încălcat norma imperativă prevăzută de art. 475 alin. (3) Cod de procedură penală, care dispune că pentru circumstanțele prevăzute, organul de urmărire penală, procurorul sau, după caz, instanța de judecată dispune întocmirea referatului prezentințial de evaluare psihosocială a minorului

Instanța de fond nu s-a expus asupra posibilității liberării inculpaților minori de pedeapsa penală și aplicarea față de ei a unei măsuri cu caracter educativ prevăzute în art. 104 Cod penal.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2020, apelurile au fost admise, *casată parțial sentința* și pronunțată o nouă hotărâre.

Mocanu Maxim a fost condamnat în baza **art. 186 alin. (4)**, 70 alin. (3) și 79 Cod

penal, la 4 ani închisoare și în baza **art. 27, 186 alin. (2) lit. b)**, 70 alin. (3) și 81 alin. (3) Cod penal, la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

Arap Ion a fost condamnat în baza art. 186 alin. (4), 70 alin. (3) și 79 Cod penal, la 4 ani închisoare și în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. b), 70 alin. (3) și 81 alin. (3) Cod penal, la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

De la inculpații Mocanu Maxim și Arap Ion, împreună cu reprezentății lor legali Mocanu Igor și Arap Lilia, **s-a încasat solidar, în beneficiul părții vătămate Pîntea Igor, prejudiciu material în sumă de 144.679 lei, cheltuieli de asistență juridică în cuantum de 15.000 lei, și de la fiecare în parte prejudiciu moral a câte 4000 lei, de la inculpatul Mocanu Maxim împreună cu reprezentantul legal Mocanu Igor a daunei morale în mărime de 4000 lei și de la inculpatul Arap Ion și reprezentantul Arap Lilia a daunei morale în mărime de 4000 lei.**

În rest, **dispozițiile sentinței în latura corpurilor delictive și a măsurii asigurătorii în formă de sechestră aplicată în baza încheierii judecătorei Xxxx din 07.12.2017 asupra bunurilor imobile ce aparțin reprezentanților legali ai inculpaților minori, Arap Lilia și Mocanu Igor, s-au păstrat fără modificări.**

Instanța de apel a statuat că, pornirea urmăririi penale a avut loc la cererea lui I. Pîntea pe art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, cu punerea inițială a ambilor inculpați sub învinuire prin ordonanțele din 29.10.2017 pe art. 186 alin. (4) Cod penal, cu care a și fost sesizată instanța de judecată prin rechizitoriu

Învinuirea a fost modificată de acuzator prin ordonanța din 03.05.2018, pe art. 187 alin. (4) Cod penal, în cadrul examinării în fond a cauzei penale, în sensul agravării conform prevederilor art. 326 alin. (1) Cod de procedură penală, reținută de instanță prin sentință.

Dat fiind, contestarea sentinței de către procuror cu apel, acesta, în ordinea art. 325 alin. (2), 326 alin. (1) și 402 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a modificat inculpaților învinuirea, reținându-le în acțiuni a câte două fapte penale și anume sustragerea pe ascuns a bunurilor părții vătămate, de către două persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzare de daune în proporții mari, în valoare de 144.679 lei, încadrând acțiunile lor pe art. 186 alin. (4) Cod penal, și tentativa sustragerii pe ascuns a bunurilor în volum de 6720 lei, de două persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzare de daune în proporții considerabile, acțiuni încadrate pe art. art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

Or, la alin. (2) art. 325 Cod de procedură penală, legiuitorul a prevăzut posibilitatea modificării învinuirii în instanța de judecată, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpaților și nu se lezează dreptul lor la apărare, prevederi ce se răsfrâng și asupra judecării cauzei în apel, ca o continuitate a examinării fondului ei, cu respectarea tuturor garanțiilor acordate de legea procesual-penală. Și doar în situația specificată la art. 326

alin. (1) Cod de procedură penală, procurorul poate modifica în instanța de apel, învinuirea în sensul agravării ei, doar dacă este titularul cererii de apel.

Respectiv, ținând cont de faptul, că prin învinuirea finală adusă inculpaților la examinarea cauzei în ordine de apel, nu s-a depășit limita acuzațiilor inițial aduse pe art. 186 alin. (4) și 187 alin. (4) Cod penal, doar delimitându-le faptele prin încadrarea acțiunilor la aceeași categorie de infracțiuni, conform a două norme penale separate, cea consumată la art. 186 alin. (4) Cod penal și neconsumată la art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, fiindu-le acordat suficient timp pentru pregătirea apărării vis-à-vis de această acuzare, inclusiv prin depunerea declarațiilor, participarea la audierea martorilor, părții vătămate și cercetarea probatoriului administrat pe caz, judecarea cauzei în limita acestei învinuiri, cu respectarea tuturor garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 a Convenției, prin respectarea drepturilor procesuale prevăzute de legea internă, inclusiv a principiului proporționalității și egalității armelor, prin care inculpați și partea vătămată au fost plasate pe poziții egale, acordându-le posibilitatea participării nemijlocite la examinarea cauzei în ordine de apel.

Drept urmare a cercetării suplimentare, *s-a constatat* ca fiind dovedită vinovăția inculpaților Mocanu Maxim și Arap Ion în aceea, că *în perioada 07-10.06.2017*, la ore nestabilite de către OUP, printr-o înțelegere prealabilă, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările acestora și dorind în mod conștient, survenirea lor, profitând de faptul că nu sunt văzuți de nimeni, deoarece stăpânul Pîntea I. are un loc permanent de trai în or Xxx, str. xxxx, prin escaladarea gardului gospodăriei acestuia, au pătruns în interiorul imobilului din str. xxxx, Xxx, de unde pe ascuns au sustras și însușit următoarele bunuri: 1 frigider pentru automobil la prețul de 3 050 lei; 2 covoare Ungheni la prețul a câte 4500 lei, fiecare, în total 9000 lei; o vază mare de cristal la prețul de 1800 lei; șapte routere WIFI la prețul de 400 lei fiecare, în total 2800 lei, 12 radiotelefoane la prețul de 200 lei fiecare, în total 2400 lei; 7 rame foto de argint la prețul de 1 016 lei fiecare, în total 7012 lei; un set de prosoape la prețul de 1321 lei; un set de prosoape la prețul de 976 lei; un set de prosoape la prețul de 711 lei; 4 seturi de prosoape la prețul de 1677 lei în total 6708 lei, un set de oale de bucătărie la prețul de 5490 lei; o mașină de feliat la prețul de 3700 lei; o mașină de curățat încălțăminte la prețul de 1200 lei; un pătuc pentru copii la prețul de 2850 lei; trei pijamale pentru femei la prețul de 650 lei fiecare, în total 1950 lei; o lustră la prețul de 5700 lei; un ceas Antic la prețul de 7600 lei; o lampă pentru dormitor la prețul de 1500 lei; un set de veselă pentru cafea la prețul de 1200 lei; un fier de călcat la prețul de 1400 lei; o mașină de cafea la prețul de 3151 lei; 1 set de linguri, furculițe și cuțite la prețul de 3000 lei; un televizor la prețul de 4050 lei, un DVD player la prețul de 1000 lei; o motoretă pentru copii la prețul de 2450 lei, două gece de piele la prețul de 3700 lei fiecare, în total 7400 lei; două cojoace la prețul de 4900 lei fiecare, în total 9800 lei; o șubă cu blană la prețul de 7750 lei; un aragaz incorporabil la prețul de 6000 lei; un costum bărbătesc la prețul de 3000 lei; două rochii la prețul de 8000 lei, în total 16.000 lei; un cojoc la prețul de 4000 lei; patru scurte la prețul de 450 lei fiecare, în total 1800 lei; o geantă de culoare roșie la prețul de 400 lei; încărcătoare router la prețul de 700 lei în total, o cămașă pentru femei de culoare roșie la prețul de 500 lei; trei maiouri la prețul de 200 lei fiecare, în total 600 lei; un set de lenjerie la prețul de 60 lei; opt tricouri la prețul a câte 200 lei fiecare, în total 1600 lei, două seturi de veselă la

prețul a câte 1450 lei fiecare, în total 2900 lei, iar ca urmare **cauzându-i părții vătămăte prejudiciu material în proporții mari în sumă totală de 144.679 lei, acțiuni ce pe deplin se încadrează la art. 186 alin. (4) Cod penal** ca, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții mari.

La fel, **s-a constatat** ca fiind dovedită vinovăția inculpaților Mocanu Maxim și Arap Ion în aceea, că **în ziua de 11.06.2017**, la o oră nestabilă de organul de urmărire penală, acționând de comun acord, în baza unei înțelegeri prealabile, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, având fața acoperită cu mască medicinală și mănuși pe mâini prin escaladarea gardului gospodăriei, au pătruns în imobilului lui Pîntea I. din str. xxxx, Xxxx și profitând de faptul că acesta are loc permanent de trai în or. Xxxx str. xxxx, au sustras următoarele bunuri: două maiouri bărbătești la prețul a câte 200 lei fiecare, în total 400 lei; un set de bucătărie la prețul de 1450 lei; o statuie suvenir în formă de îngeri la prețul de 500 lei; o jucărie de brad la prețul de 100 lei; o sticlă pentru suc la prețul de 100 lei; un portmoneu la prețul de 200 lei un set de tigăi la 11 prețul de 950 lei; două cuțite de bucătărie la prețul de 150 lei fiecare, în total 300 lei; o machinetă pentru cafea la prețul de 200 lei; o cămașă de noapte pentru copii la prețul de 400 lei; un router WI-FI la prețul de 400 lei; un cuptor cu microunde la prețul de 750 lei; o pereche de încălțăminte pentru copii la prețul de 120 lei; o curea bărbătească la prețul de 400 lei; o icoană la prețul de 650 lei; **în total bunuri în valoare de 6720 lei**, pe care le-au pus în rucsacurile personale, purtând în ambele mâini în scop de apărare câte un cuțit însă, din cauze independente de voința lor, nu și-au dus intenția până la capăt, deoarece, la fața locului venise Pîntea I., ce i-a reținut, predându-i inspectorilor de poliție, **acțiuni ce se încadrează la art. art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal** cu calificativele: tentativa de furt, săvârșită de două persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Or, în sensul normei penale, latura obiectivă a componenței furtului se realizează prin sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, atunci când fapta a fost săvârșită în absența proprietarului, a posesorului sau a oricăror altor persoane, realizată și consumată în speța dată de către inculpați în perioada 07-10.06.2017 prin pătrundere în locuința lui Pîntea I. din str. xxxx, Xxxx, iar nerecunoașterea de către ei a volumului celor sustrase nu poate constitui temei pentru excluderea lor din învinuirea adusă, ținându-se cont de caracterul consecutiv și neschimbat a declarațiilor victimei și martorilor audiați, având suficient timp de la comiterea faptei până la momentul reținerii, de a se debarasa de obiectele sustrase, o parte dintre care fiind depistate de către colaboratorii poliției ca urmare a indicării locului unde au fost ascunse.

În ce privește tentativa sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, comisă de inculpați în ziua de 11.06.2017, aceasta nu și-a produs efectul din cauze independente de voința lor, ei neobținând posibilitatea reală de a dispune sau de a se folosi de ele la propria dorință, fiind depistați și reținuți în flagrant de către partea vătămată Pîntea I., cu depistarea și notificarea bunurilor pregătite pentru furt, pe care nu le-au obiectat, astfel neducându-și intenția până la capăt din cauze ce nu au depins de voința lor.

Argumentele apărătorului privind încetarea procesului penal, pentru că ar exista circumstanțe care ar exclude sau ar condiționa atragerea inculpaților la răspunderea penală, sunt nefondate.

Astfel, Mocanu Maxim și Arap Ion au primit statut de bănuit în sensul art. 63 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, prin adoptarea ordonanțelor din 27.06.2017.

După care, ei au fost puși sub învinuire prin ordonanțele din 28.09.2017 în interiorul termenului de trei luni.

În dezbaterea argumentului apărării referitor la existența temeiului de nulitate în sensul art. 251 Cod de procedură penală, a ordonanței de punere sub învinuire din 28.09.2017 ca fiind viciată prin faptul, că inculpații nu au fost asigurați cu pedagog la informarea despre acuzare, ceea ce ar determina nulitatea ei și a celorlalte acte procesuale, constituind temei de încetare a procesului penal în sensul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se reține că temeiurile de nulitate absolută sunt strict determinate la alin. (2) a art. 251 Cod de procedură penală și anume: încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

Conform alin. (4) a normei vizate, încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea (relativă) actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

La finalizarea urmăririi penale, când învinuiții au luat cunoștință de materialele dosarului în prezența apărătorului, pedagogului și a reprezentanților legali, nu s-a invocat nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea actelor procedurale respective.

Respectiv, temeiurile invocate de apărare nu se încadrează la normele specificate, dat fiind, că omisiunea admisă de către procuror la înaintarea în ordinea art. 282 Cod de procedură penală a acuzării inculpaților minori în ziua de 28.09.2017, fără asigurarea participării pedagogului, a fost înlăturată în ziua de 23.10.2017, când le-a fost adusă la cunoștință conținutul ordonanței de punere sub învinuire pe art. 186 alin. (4) Cod penal, cu audierea lor conform art. 479 alin. (2) Cod de procedură penală în prezența reprezentantului legal, avocatului și pedagogului.

În acest context, învinuirea adusă lor prin ordonanțele din 23.10.2017, nu putea fi apreciată ca punerea repetată sub acuzare pentru una și aceeași faptă, ca pretinsa încălcare a principiului ”non bis in idem”, or nici unul din ei nu a fost scos de sub urmărirea penală, cu atragerea repetată la răspundere, iar omisiunea admisă nu constituie temei de încetare a procesului penal în sensul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Totuși, în respectarea principiului legalității procesului penal, instanța va soluționa argumentul adus de apărare prin prisma art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală potrivit cărui, dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea lui procesuală, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări.

De aceea, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, Colegiul va acorda deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75, 79 și 90 Cod penal,

Ținând cont de faptul, că *inculpații au comis fapta în perioada minoratului, nefiind încadrați în câmpul muncii și ne având o sursă de venit permanentă, urmează de încasat în beneficiul lui Pîntea I. de la inculpați, în comun cu reprezentanții lor legali, prejudiciul material cauzat prin infracțiune de 144.679 lei, ce a fost reținut prin învinuirea formulată de către acuzare în instanța de apel prin ordonanțele din 10.07.2020, și nu cuantumul solicitat în acțiunea civilă de 150.149 lei.*

Concomitent, urmează de încasat de la inculpați, în comun cu reprezentanții lor legali, a cheltuielilor suportate pentru asistența juridică acordată de avocatul Ababei Lilia în apărarea părții vătămate Pîntea I. în respectiva cauză, în mărime de 15.000 lei.

La fel, prejudiciul moral apreciat în cuantum a câte 4000 lei, va fi încasat separat de la fiecare inculpat, în comun cu reprezentanții legali ai acestora.

5. Avocatul Iulian Cașu și inculpații Arap Ion și Mocanu Maxim declară recurs ordinar, solicitând casarea totală a deciziei menționate, cu încetarea procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, cu respingerea acțiunii civile.

Recurenții invocă precum că, acțiunile inculpaților nu au fost încadrate juridic corect, deoarece ei au comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, valoarea bunurilor sustrase constituind 5000 lei, care au fost restituite în totalitate încă la faza de urmărire (conform actului de predare-primire din dosar), motiv din care acțiunea civilă urma să fie respinsă în integritate.

Pretinsa parte civilă nu este proprietar al imobilului și respectiv a bunurilor mobile care se aflau în această locuință, adică Pîntea I. nu este parte a raportului material litigios și nu poate solicita încasarea pretinsului prejudiciu material și moral.

În cazul infracțiunii de furt nu este posibilă repararea prejudiciului moral, deoarece această infracțiune se comite pe ascuns și nu poate direct sau indirect provoca proprietarului suferințe fizice sau psihice.

De altfel partea vătămată nici nu a explicat în cadrul examinării în fond și apel în ce anume au constat suferințele fizice și psihice, și cu atât mai multe nu au fost prezentate careva probe în vederea demonstrării cauzării unui prejudiciu moral.

Instanța de apel ilegal i-a condamnat pe inculpați în baza art. 27, 186 alin. 2) lit. b) Cod penal, deoarece la examinarea în apel deja era expirat termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere penală.

Conform art. 60 alin. 1) lit b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Infracțiunea incriminată, conform art. 16 alin. 3) Cod penal, este una mai puțin gravă.

Potrivit art. 60 alin. 7) Cod penal, termenele prescripției de tragere la răspundere penală se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii infracțiunii erau minori.

Respectiv, termenul de prescripție în cauza dată este de 2 ani și 6 luni, care a expirat la 11.12.2019, motiv din care procesul penal urma să fie încetat.

Din materialele cauzei reiese că inculpații au fost recunoscuți în calitate de bănuți prin ordonanțele de recunoaștere în calitate de bănuți din 27.06.2017, iar învinuirea le-a

fost înaintată abia la data de 28.09.2017, adică cu încălcarea evidentă a termenului de 3 luni relevante și, implicit, aplicabile, raportat la termenele indicate în dispoziția art. 63 Cod de procedură penală, prevederile art. 230 Cod de procedură penală, care indică expres efectul nerespectării termenelor pentru întocmirea actelor de procedură, iar potrivit art. 251 Cod de procedură penală, eventualele ordonanțe de recunoaștere în calitate de bănuit sau învinuit, după expirarea termenelor indicate urmează a fi declarate nule, deoarece încălcarea normelor imperative nu vor putea fi înlăturate decât prin anularea ordonanței indicate.

Învinuirea înaintată inculpaților minori la data de 28.09.2017 a fost ilegală și din motivul neprezenței pedagogului, fapt recunoscut și constatat de procuror prin ordonanța din data de 20.10.2017, prin care a fost recunoscută ca fiind nulă ordonanța de punere sub învinuire din 28.09.2017.

Astfel, procurorul, la data de 28.10.2017, cu încălcarea termenului de 3 luni prevăzut de art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, din nou emite ilegal două ordonanțe de punere sub învinuire a lui Arap I. și Mocanu M.

În vederea respingerii argumentului părții apărării, instanța de apel a invocat că termenul de înaintare a învinuirii a fost respectat și face trimitere la prevederile legale care reglementează calcularea termenelor de procedură în zile, lucru care nu este corect deoarece în cazul dat termenul urmează să fie calculat în luni (art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală – 3 luni).

Conform art. 231 alin. (4) Cod de procedură penală, termenele calculate pe luni sau pe ani expiră la sfârșitul zilei respective a ultimei luni sau la sfârșitul zilei și lunii respective din ultimul an. Dacă această zi cade într-o lună ce nu are zi corespunzătoare, termenul expiră în ultima zi a acestei luni.

Instanța de apel eronat a concluzionat că înaintarea învinuirii minorului în lipsa pedagogului atrage nulitatea relativă a actului procesual deoarece art. 251 din alin. (2) Cod de procedură penală prevede că încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

În cazul dat, participarea pedagogului la înaintarea învinuirii și audierea minorului era obligatorie.

Art. 251 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că nulitatea prevăzută în alin. (2) art. 251 Cod de procedură penală nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 11), 12), 15), 16) Cod de procedură penală.

5.1. Declară recurs ordinar și Arap Lilia, solicitând casarea deciziei instanței de apel în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

Recurenta invocă precum că, instanța de apel neîntemeiat a dispus încasarea din contul său a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Acțiunile inculpatului Arap Ion nu au fost încadrate juridic corect, deoarece el a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, valoarea bunurilor sustrase constituind suma de 5000 lei, care au fost restituite în totalitate încă la faza de urmărire (conform actului de predare-primire din dosar), motiv din care acțiunea civilă urma să fie respinsă în integritate.

Pretinsa parte civilă Pîntea Igor nu este proprietar a imobilului din care au fost sustrase bunurile materiale și respectiv a bunurilor mobile care se aflau în această locuință, adică Pîntea Igor nu este parte a raportului material litigios și nu poate solicita încasarea în contul a pretinsului prejudiciu material și moral.

De altfel, în cazul infracțiunii de furt nu este posibilă repararea prejudiciului moral, deoarece această infracțiune se comite pe ascuns și nu poate direct sau indirect provoca proprietarului suferințe fizice sau psihice.

Partea vătămată nici nu a explicat în cadrul examinării în fond și apel în ce anume au constat suferințele fizice și psihice, și cu atât mai multe nu au fost prezentate careva probe în vederea demonstrării cauzării unui prejudiciu moral.

Potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil (până la modificările operate din 01.03.2019 a art. 1398 alin. (1) Cod civil), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul moral se repară doar în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 1998 alin. (3) Cod civil, o altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Potrivit prevederilor art. 2009 alin. (1) și (2) Cod civil (până la modificările operate din 01.03.2019 a art. 1407 alin. (1), (2) Cod civil), minorul între 14 și 18 ani răspunde personal pentru prejudiciul cauzat, potrivit regulilor generale,

În cazul în care minorul între 14 și 18 ani nu are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat, acesta trebuie reparat, integral sau în partea nereparată, de către părinți (adoptatori) sau curator dacă nu demonstrează că și-au îndeplinit în mod corespunzător obligația de supraveghere.

Art. 1407 (în prezent art. 2009) Cod civil reglementează situația în care părinții repară prejudiciul cauzat de copiii lor care au vârsta între 14 și 18 ani, în cazul în care aceștia nu au bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat.

La judecarea în instanța de apel, inculpatul Arap Ion avea deja 19 ani, respectiv art. 1407 (în prezent art. 2009) Cod civil nu poate fi aplicat.

De asemenea, nici la examinare în fond, cât și în apel nu a fost verificat faptul dacă inculpatul are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat.

Din contul ei, a fost dispusă repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, deși infracțiunea nu a fost comisă de ea, fără ca organul de urmărire penală sau instanța de judecată să fie recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă, cu explicarea drepturilor și obligațiilor părții civilmente responsabile prevăzute de Codul de Procedură Penală.

Instanța de apel nu s-a expus asupra cererii de apel în partea ce ține de calitatea sa procesuală și respectarea drepturilor sale ca pretinsă parte civilmente responsabilă.

Deși la examinarea în apel a fost prezent la toate ședințele de judecată, instanța de apel nu i-a oferit cuvântul niciodată să se expună asupra cererii de apel sau altor chestiunii

care au fost soluționate în cadrul acestui proces (acest argument este probat prin procesele-verbale ale ședințelor de judecată din instanța de apel).

În instanța de apel nu avea deja statut de reprezentant legal al minorului Arap Ion deoarece acesta din urmă deja atinsese vârsta majoratului.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.2. Mocanu Igor, la fel declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată.

Recurentul invocă precum că, instanța de apel neîntemeiat a dispus încasarea din contul său a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

Acțiunile inculpatului Mocanu Maxim nu au fost încadrate juridic corect deoarece din materialele cauzei reiese că acesta a comis infracțiune prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, deoarece valoarea bunurilor sustrase constituie 5000 lei, care au fost restituite în totalitate acestuia încă la faza de urmărire (conform actului de predare-primire din dosar), motiv din care acțiunea civilă urma să fie respinsă în integritate.

Pretinsa parte civilă Pîntea Igor nu este proprietar al imobilului din care au fost sustrase bunurile materiale și respectiv a bunurilor mobile care se aflau în această locuință, adică Pîntea Igor nu este parte a raportului material litigios și nu poate solicita încasarea în contul a pretinsului prejudiciu material și moral.

De altfel, în cazul infracțiunii de furt nu este posibilă repararea prejudiciului moral, deoarece această infracțiune se comite pe ascuns și nu poate direct sau indirect provoca proprietarului suferințe fizice sau psihice.

Partea vătămată nici nu a explicat în cadrul examinării în fond și apel în ce anume au constatat suferințele fizice și psihice, și cu atât mai multe nu au fost prezentate careva probe în vederea demonstrării cauzării unui prejudiciu moral.

Potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil (până la modificările operate din 01.03.2019 a art. 1398 alin. (1) Cod civil), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul moral se repară doar în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 1998 alin. (3) Cod civil, o altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Potrivit prevederilor art. 2009 alin. (1) și (2) Cod civil (până la modificările operate din 01.03.2019 a art. 1407 alin. (1), (2) Cod civil), minorul între 14 și 18 ani răspunde personal pentru prejudiciul cauzat, potrivit regulilor generale,

În cazul în care minorul între 14 și 18 ani nu are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat, acesta trebuie reparat, integral sau în partea nereparată, de către părinți (adoptatori) sau curator dacă nu demonstrează că și-au îndeplinit în mod corespunzător obligația de supraveghere.

Art. 1407 (în prezent art. 2009) Cod civil reglementează situația în care părinții repară prejudiciul cauzat de copiii lor care au vârsta între 14 și 18 ani, în cazul în care aceștia nu au bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat.

La judecarea în instanța de apel, inculpatul Mocanu Maxim avea deja 19 ani, respectiv art. 1407 (în prezent art. 2009) Cod civil nu poate fi aplicat.

De asemenea, nici la examinare în fond, cât și în apel nu a fost verificat faptul dacă

inculpatul are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat.

Din contul său a fost dispusă repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, deși infracțiunea nu a fost comisă de ea, fără ca organul de urmărire penală sau instanța de judecată să fie recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă, cu explicarea drepturilor și obligațiilor părții civilmente responsabile prevăzute de Codul de Procedură Penală.

Instanța de apel nu s-a expus asupra cererii de apel în partea ce ține de calitatea sa procesuală și respectarea drepturilor sale ca pretinsă parte civilmente responsabilă.

Deși la examinarea în apel a fost prezent la toate ședințele de judecată, instanța de apel nu i-a oferit cuvântul niciodată să se expună asupra cererii de apel sau altor chestiunii care au fost soluționate în cadrul acestui proces (acest argument în probez prin procesele-verbale ale ședințelor de judecată din instanța de apel).

În instanța de apel nu avea deja statut de reprezentant legal al minorului Mocanu Maxim, deoarece acesta deja atinsese vârsta majoratului.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se lezează dreptul inculpatului la apărare. Potrivit art. 326 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, în instanța de apel, procurorul poate modifica acuzarea în sensul agravării, dar doar în cazul în care a declarat apel în acest sens. Dacă, în cadrul judecării cauzei, se constată că inculpatul a săvârșit o altă infracțiune sau că au apărut circumstanțe noi care vor influența la încadrarea juridică a învinuirii aduse lui, instanța, la cererea procurorului, amână examinarea cauzei pe un termen de până la o lună și o restituie procurorului pentru efectuarea urmăririi penale privind această infracțiune sau pentru reluarea urmăririi penale, în modul stabilit la art. 287, pentru formularea unei învinuirii noi și înaintarea acesteia inculpatului, cu

participarea apărătorului. În acest caz, instanța restituie dosarul penal fără rechizitoriu și fără procesul-verbal al ședinței de judecată și anexele la el. După aceasta, materialele noi, dobândite în cadrul urmăririi penale, se aduc la cunoștință inculpatului, apărătorului acestuia și celorlalți participanți interesați, în condițiile prevederilor art. 293 și 294, apoi cauza se prezintă în instanța respectivă pentru continuarea judecării. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, în cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii, imputarea altor acțiuni și calificative în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii, care afectează dreptul inculpatului la apărare (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 23.*). În cazul în care instanța de apel ia în considerare temeiurile de casare din oficiu, ea este obligată să le pună în discuția părților (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 12.2.*).

Chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu respectat procedura privind modificarea învinuirii în instanța de judecată.

Astfel, potrivit rechizitoriului din 25.10.2017, acțiunile inculpaților au fost calificate în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două sau mai multe persoane, prin pătrundere **în încăpere, cu cauzarea de daune considerabile, săvârșite în proporții mari.**

În prima instanță, prin ordonanțele procurorului „**de punere sub învinuire**” din 03.05.2018, fondate pe art. 255, 281 și 282 CPP, inculpații au fost **puși sub învinuire fiindu-le înaintată acuzarea** pe art. 187 alin. (4) Cod penal, ca jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, de două sau mai multe persoane, de o persoană mascată, deghizată și travestită, prin pătrundere în încăpere, cu amenințarea aplicării violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții **considerabile, săvârșite în proporții mari.**

Prin sentința din 27.03.2019, inculpații au fost condamnați în baza art. 187 alin. (4), 79, 90 Cod penal, la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de *probă* de 4 ani (*pct. 1., 2. din decizie*).

Procurorul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 187 alin. (4), 79 Cod penal, la pedeapsă de câte 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori (*pct. 3., 3.1. din decizie*).

Totodată, în instanța de apel, prin ordonanțele procurorului „*de punere sub învinuire*” din 10.07.2020, fondate pe art. 325 alin. (1) și 326 alin. (1) Cod de procedură penală, inculpații au fost *puși sub învinuire* pe art. 186 alin. (4) și **27,186 alin. (2) lit. b), c) d)** Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, de două persoane, prin pătrundere **în locuință**, cu cauzarea de **daune în proporții mari**, cât și **tentativa de furt**, săvârșită de două persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Prin decizia instanței de apel din 16.12.2020, inculpații au fost condamnați în baza art. 186 alin. (4), 27,186 alin. (2) lit. b), c) d), 70 alin. (3), 79, 81 alin. (3), 90 Cod penal, la 4 ani și 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru o perioadă de probațiune de 3 ani (*pct. 1., 2. din decizie*).

Din această consecutivitate rezultă că **noua învinuire sub care au fost puși** inculpații la faza apelului este una de agravare, deoarece, în raport cu învinuirile inițiale, conține un concurs de infracțiuni, ce a generat și aplicarea pedepselor pentru un asemenea concurs de infracțiuni, incriminând un element calificativ nou - prin pătrundere **în locuință**, în situația în care procurorul nici nu a invocat inițial în apelul declarat acest aspect, dat fiind că chestiunea respectivă nici nu a fost abordată de acuzator în fața instanței de fond.

Ori, ordonanțele procurorului „*de punere sub învinuire*” din 10.07.2020, contravin prevederilor și procedurilor indicate în art. 326 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, că - *în instanța de apel, procurorul poate modifica acuzarea în sensul agravării dar doar în cazul în care a declarat apel în acest sens. Dacă, în cadrul judecării cauzei, se constată că inculpatul a săvârșit o altă infracțiune sau că au apărut circumstanțe noi care vor influența la încadrarea juridică a învinuirii aduse lui, instanța, la cererea procurorului, amână examinarea cauzei pe un termen de până la o lună și o restituie procurorului pentru efectuarea urmăririi penale privind această infracțiune sau pentru reluarea urmăririi penale, în modul stabilit la art. 287, pentru formularea unei învinuiri noi și înaintarea acesteia inculpatului, cu participarea apărătorului. În acest caz, instanța restituie dosarul penal fără rechizitoriu și fără procesul-verbal al ședinței de judecată și anexele la el. După aceasta, materialele noi, dobândite în cadrul urmăririi penale, se aduc la cunoștință inculpatului, apărătorului acestuia și celorlalți participanți interesați, în condițiile prevederilor art. 293 și 294, apoi cauza se prezintă în instanța respectivă pentru continuarea judecării;*

b) concluziile din descriptiv că: „...ei au fost puși sub învinuire prin ordonanțele din 28.09.2017 în interiorul termenului de trei luni..., la finalizarea urmăririi penale, când învinuiții au luat cunoștință de materialele dosarului în prezența apărătorului, pedagogului și a reprezentanților legali, nu s-a invocat nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea actelor procedurale respective”, contravin ordonanței procurorului din 20.10.2017 de respingere parțială a cererii apărătorului (f.d. 136);

c) a dispus neclar și divergent în descriptiv că: „*totuși, în respectarea principiului legalității procesului penal, instanța v-a soluționa argumentul adus de apărare prin prisma art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală potrivit cărui, dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au*

constatat încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea lui procesuală, instanța examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului drept compensare pentru aceste încălcări. De aceea, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, Colegiul va acorda deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75, 79 și 90 Cod penal. Ținând cont de faptul, că **inculpații au comis fapta în perioada minoratului, nefiind încadrați în câmpul muncii și ne având o sursă de venit permanentă, urmează de încasat în beneficiul lui Pîntea I. de la inculpați, în comun cu reprezentanții lor legali, prejudiciul material cauzat prin infracțiune de 144.679 lei, ce a fost reținut prin învinuirea formulată de către acuzare în instanța de apel prin ordonanțele din 10.07.2020, și nu cuantumul solicitat în acțiunea civilă de 150.149 lei. Concomitent, urmează de încasat de la inculpați, în comun cu reprezentanții lor legali, a cheltuielilor suportate pentru asistența juridică acordată de avocatul Ababei Lilia în apărarea părții vătămate Pîntea I. în respectiva cauză, în mărime de 15.000 lei. La fel, prejudiciul moral apreciat în quantum a câte 4000 lei, va fi încasat separat de la fiecare inculpat, în comun cu reprezentanții legali ai acestora”, cât și ulterior în dispozitiv: „, casată parțial sentința... de la inculpații Mocanu Maxim și Arap Ion, împreună cu reprezentanții lor legali Mocanu Igor și Arap Lilia, s-a încasat solidar, în beneficiul părții vătămate Pîntea Igor, prejudiciu material în sumă de 144.679 lei, cheltuieli de asistență juridică în quantum de 15.000 lei, și de la fiecare în parte prejudiciu moral a câte 4000 lei, de la inculpatul Mocanu Maxim împreună cu reprezentantul legal Mocanu Igor a daunei morale în mărime de 4000 lei și de la inculpatul Arap Ion și reprezentantul Arap Lilia a daunei morale în mărime de 4000 lei. În rest, dispozițiile sentinței în latura corpurilor delictive și a măsurii asiguratorii în formă de sechestru aplicată în baza încheierii judecătoreii XxxX din 07.12.2017 asupra bunurilor imobile ce aparțin reprezentanților legali ai inculpaților minori, Arap Lilia și Mocanu Igor, s-au păstrat fără modificări ”.**

Ori, este absolut neclar cum au fost aplicate, în speță, prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, care sunt normele concrete de drept penal sau civil, privind răspunderea materială și morală, comună și solidară, a părinților împreună cu copiii majori, care este mărimea concretă a prejudiciului moral și de la cine concret este încasată.

Pe lângă aceasta, în cazul rejudecării cauzei conform noii învinuiri, menținerea sentinței în partea soluțiilor pe învinuirea precedentă, deci inexistentă, nu are niciun suport juridic, deoarece contravine prescripțiilor din art. 325, 385, 419 Cod de procedură penală;

c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării și repetate în recursurilor ordinare, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 5.-5.2., cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (art. 414 alin. (5) CPP).

Astfel, împrejurările enunțate relevă, în mod clar și evident, că instanța de apel nu a judecat apelurile declarate în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Iulian Cașu și inculpați, de reprezentanții legali Mocanu Igor și Arap Lilia, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 16 decembrie 2020, în privința inculpaților Mocanu Maxim xxxx și Arap Ion xxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată la 21 mai 2021.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

